

**ФОРМУВАННЯ «М'ЯКИХ» НАВИЧОК (SOFT SKILLS)
У ДІТЕЙ 6-7 РОКІВ ЗАСОБОМ ТЕАТРАЛІЗОВАНИХ ВПРАВ**

*Тетяна Васютина, кандидат педагогічних наук, доцент,
Юлія Чижевська, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (Україна)*

**FORMATION OF SOFT SKILLS IN CHILDREN
6-7 YEARS OLD BY THEATRICALIZED EXERCISES**

*Tetiana Vasiutina, Candidate of pedagogical sciences (PhD), Associate Professor
Julia Chyzhevska, bachelor's student
National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine)*

Анотація. У тезах представлено теоретичні аспекти висвітлення проблеми формування «м'яких» навичок у здобувачів дошкільної та початкової освіти. Наведено приклади їх формування у дітей засобом театралізованих вправ: інсценізації та драматизації.

Ключові слова: «м'які навички» (soft skills), театралізовані вправи.

Abstract. The theses present theoretical aspects of the problem of forming «soft skills» in preschool students. Examples of their formation in children of the senior preschool group by means of theatrical exercises are given.

Keywords: soft skills, theatrical exercises.

З початком реформування системи освіти в Україні, на перший план виходять ключові компетентності та наскрізні уміння, які мають бути результатом навчання здобувачів освіти усіх рівнів. Серед них є soft skills, які у буквальному перекладі з англійської мови означають «м'які навички», тобто ті, володіння якими не є відмінною рисою певної професійної групи. Іншими словами – це соціальні здібності особистості [1]. Сюди можна відносять соціальні навички, емоційний інтелект, силу волі, завзятість, креативність, вміння протистояти стресам і знаходити спільну мову з оточуючими, здатність адаптуватися до змін в умовах життя й праці, здатність до навчання й т.д. Але головною складовою таких навичок є здатність до подальшого саморозвитку.

Так само, як і емоційний інтелект, гнучкі навички треба розвивати із самого дитинства. Тобто, батьки і педагоги мають чітко розуміти: у сьогоденних умовах емоційна складова така ж важлива, як і інтелектуальна. Можливо, має навіть більше значення, бо ж soft skills – не ті навички, які діють в якійсь певній сфері, вони розповсюджуються на різні аспекти життя [3]. Як зазначають психологи і педагоги, починати соціалізацію дитини слід із дошкільного віку. І у цьому аспекті важливо розуміти, що головним джерелом для наслідування залишаються батьки. Саме вони (на підсвідомому рівні) закладають основи світосприйняття, розуміння моделі сім'ї, стосунків і т.д. Родина – це головне джерело знань про соціальні ролі та моделі поведінки. Але не варто очікувати від, скажімо, трирічної дитини того, що вона буде оцінювати свої вчинки та вчинки інших, зрозуміє, що таке «добре», а що – «погано», відчує себе частиною якоїсь групи і т.п. А от те, що дитина робитиме однозначно, так це споглядатиме за вашими емоціями та відносинами, вчитиметься емпатії, наслідуватиме вашу поведінку. Власне, цього буде достатньо для того, аби перейти на «інший рівень», більш складний та усвідомлений. На допомогу педагогам і батькам, які зацікавлені в тому, щоб їхні діти мали високорозвинені соціальні навички та разом з цим – емоційний інтелект, прийде спеціальна література та вправи для формування у дитини навичок роботи в команді [3].

Одним із засобів формування м'яких навичок у здобувачів освіти з доведеною ефективністю є театралізація. Проблемі застосування різних видів театралізованої діяльності, зокрема інсценізації та драматизації як засобів розвитку творчих здібностей дітей як провідної складової їх «м'яких» навичок під час освітнього процесу та в позаурочній

діяльності, присвятили свої праці такі вчені як: М. Дергач, Н. Єлукіна, Н. Іванова, А. Капська, А. Конішева, Ж. Макуха, Р. Фастовець, І. Шишко та інші. Так, у довідкових джерелах поняття «інсценізація» та «драматизація» характеризуються як засоби розвитку soft skills, сутність яких полягає в опрацюванні художнього твору на рівні тексту, перетворенні його в літературний сценарій або сюжет з подальшим практичним втіленням, який є основою для імпровізації (стосовно тексту і дії). У контексті змісту дошкільної та початкової освіти, ці засоби театральної педагогіки набувають особливого значення і використовуються не лише в контексті роботи з літературним твором. Особливо цінними стають різні види сюжетно-рольових, режисерських ігор, постановка п'єс, створення міні-театрів.

Наведемо приклади формування «м'яких навичок» у дошкільників та молодших школярів, які може застосовувати педагог у своїй діяльності.

Так, для формування у дітей впевненості в собі, ораторських здібностей, навичок самопрезентації дієвою буде вправа «Все про мене» з елементами драматизації. Суть вправи полягає у тому, щоб створити Я-образ (захоплення, хобі, спорт, досягнення, перемоги, подорожі) на паперовому шаблоні футболки, формату А4 і спробувати себе у ролі дизайнера. Впродовж 30 хвилин школярі заповнюють футболку малюнками і написами, а потім створюють сценарій «показу мод», де кожен з дизайнерів має вийти та показати те, що він створив та розповісти про себе [1; 2]. Театралізована вправа «Хвилина слави» буде ефективною для формування в дитини уявлення про свою унікальність та неповторність. Сюжет вправи: «Уявіть, що десь в світі проходить конкурс на найбільш цікаву дитину планети Земля, і ви всі є його учасниками. Кожен з вас, по черзі має розповісти, у чому є його унікальність, що ви вмієте такого, чого не вміють інші». Потім слід продемонструвати свої унікальні здібності.

Для формування комунікативних навичок, вміння працювати в команді та парах доцільно використати вправи «Метелики», «Рукавички», «Новорічні чобітки святого Миколая» з подальшою театралізацією. Наприклад, кожна пара учасників отримує два однакових шаблони формату А4 і має домовитися, придумати разом і створити візерунки метеликам, або придумати дизайн рукавичкам та чобіткам святому Миколаю. Головна умова: кожен учасник працює над своєю частиною, але наприкінці пара має вийти абсолютно однаковою [1]. Після завершення роботи над дизайном речей, створюється сюжет до свята, де використовуються ці вироби і відбувається театралізація. Цінним для формування емоційної компетентності дитини буде вправа «Малюнок страху» за мотивами казки з елементами інсценізації. За сюжетом вправи дітям розповідають казку: «У печері жив був страх. Усі його боялися, і ніхто не хотів з ним грати. Сумно і нудно стало страху самому, і вирішив він піти по світу, пошукати собі друзів. Але нікого не знайшов, тому що всі ховалися від нього. Закрийте очі і уявіть. Який страх жив в тій печері?» Завдання: 1. Намалюйте страх, який ви уявили. Назвіть його. Хто/що це? Чому він страшний? А ти його боїшся? Чому? Його можна перемогти? Як? 2. Що ви хочете зробити зі страхом? (порвати, викинути, перетворити на щось смішне, домалювати, прикрасити малюнок, щоб він став добрим і милішим, свій варіант) [1]. Завершує вправу інсценізація «Як я поборов/поборола страх» з використанням своїх малюнків і обговоренням логіки вчинків дійових осіб.

Таким чином, елементи театральної педагогіки є дієвими у формуванні «м'яких» навичок дітей 6-7-річного віку. Ці вправи та завдання можна застосувати в програмі «Дитина» в розділах: «Особистість дитини», «Мовлення дитини», «Дитина в соціумі», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно пізнавальному просторі» у курсі ЯДС початкової школи.

Список використаних джерел:

1. Петріан І.О. Розвиток soft skills у молодших школярів. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-z-opisanimi-vpravami-do-prezentacii-rozvitok-soft-skills-u-molodsikh-skolariv-207458.html>
2. Розумний розвиток малюка до 3 років. – Режим доступу: <http://firststep.com.ua/article/myaki-navichki-soft-skills-ditini-ta-ikh-rozvitok#>
3. Соціальні навички та робота в команді у дитини. – Режим доступу: <https://kalamar.ua/social-skills-and-teamwork-in-a-child/>